GENERALINIO ADVOKATO P. LÉGER IŠVADA,

pateikta 2005 m. gegužės 12 d. [1]

1. Šiuo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad Švedijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal 1989 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyvos 89/662/EEB dėl veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje, siekiant sukurti vidaus rinką [2] 5 straipsnį.

2. Komisija kaltina šią valstybę narę, kad ji paliko galioti tvarką, pagal kurią importuotojai privalo iš anksto pranešti apie tam tikrus gyvūninės kilmės produktus iš kitų valstybių narių.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 395, p. 13.

I — Teisinis pagrindas

A — *Bendrijos teisės aktai*

3. Direktyva 89/662 yra viena iš priemonių, skirtų laipsniškai sukurti bendrą rinką būtent gyvūninės kilmės produktų sektoriuje [3].

4. Norint užtikrinti laisvą žemės ūkio produktų judėjimą, kuris pagal Direktyvos 89/662 antrą konstatuojamąją dalį yra „bendro rinkų organizavimo esminė ypatybė“, šia

3 — Ši direktyva susijusi su jos A priede išvardytose suderinimo direktyvose bei jos B priede (produktai, kuriuos reglamentuojančios taisyklės nėra derinamos Bendrijoje) reglamentuojamais gyvūninės kilmės produktais. Siekiant susisteminti būtent naujas 2004 m. „higienos taisyklių“ nuostatas, A priedas buvo pakeistas 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/41/EB, panaikinančios tam tikras direktyvas dėl tam tikrų žmonėms skirtų gyvūninės kilmės produktų gamybos ir pateikimo į rinką maisto higienos ir sveikatos sąlygų ir iš dalies keičiančios Direktyvas 89/662/EEB ir 92/118/EB bei Tarybos sprendimą 95/408/EB (OL L 157, p. 33), 6 straipsnio 2 dalimi.

direktyva siekiama panaikinti veterinarines kliūtis Bendrijos vidaus prekybos gyvūninės kilmės produktais raidai.

5. Konkrečiau kalbant, Direktyvos 89/662 galutinis tikslas yra užtikrinti, kad veterinariniai patikrinimai būtų atliekami tiktai išsiuntimo vietoje [4].

6. Pagal direktyvos penktą konstatuojamą dalį, „siekiant sukurti vidaus rinką, kol šis tikslas dar nepasiektas, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas patikrinimams, atliekamiems išsiuntimo vietoje, ir patikrinimams, kurie galėtų būti atlikti paskirties vietoje organizuoti; nes, priėmus tokį sprendimą, veterinariniai patikrinimai prie Bendrijos vidaus sienų bus sustabdyti".

7. Šitaip Direktyvos 89/662 1 straipsnis valstybes nares įpareigoja užtikrinti, „kad prekybai skirtų gyvūninės kilmės produktų veterinariniai patikrinimai <...> nebebūtų atliekami pasienyje, nepažeidžiant 6 straipsnio [5], o būtų atliekami vadovaujantis šia direktyva".

8. Pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą „veterinariniai patikrinimai" suprantami kaip „bet koks produktų, minimų 1 straipsnyje, fizinis tikrinimas ir (arba) administracinis formalumas, pagal kurį tiesioginiu arba netiesioginiu būdu užtikrinama gyvūnų ir žmonių sveikatos apsauga".

9. Direktyvos 89/662 I skyrius yra susijęs su „patikrinimais, atliekamais išsiuntimo vietoje". Jo 3 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje numatyta, jog „valstybės narės užtikrina, kad bus prekiaujama tik produktais, minimais 1 straipsnyje, kurie, vadovaujantis Bendrijos taisyklėmis dėl paskirties vietos, pagaminami, patikrinami, pažymimi, ženklinami etiketėmis bei nusiunčiami galutiniam gavėjui, nurodytam sveikatos sertifikate, veterinarijos sertifikate ar kitame dokumente, parengtame pagal Bendrijos veterinarijos taisykles".

10. Be to, pagal Direktyvos 89/662 4 straipsnio 1 dalį „išsiuntimo valstybės narės imasi būtinų priemonių, siekdamos užtikrinti, kad subjektai laikytųsi veterinarijos reikalavimų visose produktų, minimų 1 straipsnyje, gamybos, saugojimo, pardavimo ir vežimo stadijose". Šios valstybės narės, *inter alia*, užtikrina, kad „produktų, gautų pagal A priede minimas direktyvas, atliekamas toks pats veterinarinis patikrinimas, nepriklausomai nuo to, ar produktai skiriami Bendrijos vidaus prekybai, ar nacionalinei rinkai".

4 — Žr. ketvirtą konstatuojamąją dalį.

5 — Direktyvos 89/662 6 straipsnis išvardija priemones, kurių valstybės narės privalo imtis atlikdamos patikrinimus tose vietose, kuriose produktai iš trečiųjų šalių gali patekti į Bendrijos teritoriją.

11. Pagal minėtos direktyvos 4 straipsnio 2 dalį „išsiuntimo valstybės narės imasi atitinkamų administracinių, teisinių ar baudžiamųjų priemonių, siekdamos nubausti fizinius ir juridinius asmenis už veterinarijos teisės aktų pažeidimus <...>".

12. Direktyvos 89/996 II skyrius yra skirtas „patikrinimams, atliekamiems paskirties vietoje". Jo 5 straipsnio 1 dalyje numatoma:

„Paskirties valstybės narės įgyvendina šias priemones:

a) prekių paskirties vietose kompetentinga institucija gali atlikti produktų nediskriminacinius veterinarinius patikrinimus atsitiktinės atrankos būdu siekdama įsitikinti, kad laikomasi reikalavimų, nurodytų 3 straipsnyje; tuo pačiu metu ji gali paimti produktų mėginius.

Be to, jei tranzito valstybės narės ar paskirties valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos turi informacijos, kuri leidžia įtarti esant pažeidimų, tikrinimus galima atlikti ir vežant prekes jos teritorija, įskaitant ir transporto priemonės atitikimo tikrinimus." (Pataisytas vertimas)

13. Galiausiai Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalis numato, kad „subjektai, gavę produktus iš kitos valstybės narės arba visiškai išsidaliję jų siuntą <...>, kompetentingai institucijai paprašius, privalo pranešti apie produktų atvežimą iš kitos valstybės narės tam, kad būtų atlikti patikrinimai, nurodyti pirmojoje pastraipoje".

14. Pažymėtina, kad, Švedijos Karalystei įstojant į Europos Sąjungą, buvo numatytos papildomos garantijos dėl salmonelių, šiai valstybei narei skirtų tam tikrų gyvulių ir tam tikrų gyvūninės kilmės produktų tiekimui [6].

B — *Nacionalinės teisės aktai*

15. 1998 m. gruodžio 15 d. Nacionalinės maisto produktų tarybos nutarimas SLV FS

6 — Suomijos Respublikai taip pat buvo suteiktos šios papildomos garantijos. Žr. Akto dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, priderinimo (OL C 241, 1994, p. 21 ir OL L 1, 1995, p. 1), 1 priedą – Stojimo akto 29 straipsnyje numatytas sąrašas – V. Žemės ūkis – E. Veterinarijos ir zootechnikos teisės aktai (OL C 241, 1994, p. 132; ypač žr. 3 skyrių „Visuomeninė sveikata").

1998:39 dėl gyvūninės kilmės maisto produktų veterinarinių patikrinimų Bendrijos vidaus prekyboje (toliau – Švedijos nutarimas) numatė, kad importuotojas ar jo atstovas (toliau – importuotojas) privalo ne vėliau kaip per 24 valandas prieš numatytą įvežimą pranešti apie tam tikrus produktus pirmojo prekės gavėjo vietos kompetentingoms patikrinimo institucijoms.

16. Atitinkami produktai išvardyti šio nutarimo 3 priede. Akivaizdu, kad visi Švedijos teisės aktų reglamentuojami produktai patenka į Direktyvos 89/662 taikymo sritį [7].

17. Prekės „pirmasis gavėjas" Švedijos nutarimo 8 straipsnio prasme yra apibrėžtas to paties nutarimo 2 straipsnyje kaip „asmuo, kuris Švedijoje pirmasis gauna produktus ir tiekia juos į maisto produktus gaunančią vietą". Minėtas 2 straipsnis taip pat numato, kad „pirmasis gavėjas gali būti perdirbimo įmonė, mažmeninės ar didmeninės prekyba, pakavimo įmonė, parduotuvė, vėsinimo ir šaldymo įrenginiai ar bet kuri kita prekių saugojimo vieta. Jei prekių siunta yra padalijama vežimo metu, kiekvienas siuntos dalies gavėjas yra laikomas pirmu gavėju" [8].

II — Ikiteisminė procedūra

18. Gavusi skundą, susijusį su šiais Švedijos teisės aktais, ir manydama, kad Švedijos nutarime numatyta išankstinė pranešimo pareiga prieštarauja Direktyvos 89/662 5 straipsniui, 1999 m. liepos 9 d. Komisija nusiuntė Švedijos Karalystei oficialų įspėjimą.

19. Švedijos Karalystė į jį atsakė 1999 m. rugsėjo 8 d. laišku, kuriame ji, *inter alia*, nurodė, kad išankstinė pranešimo pareiga buvo nustatyta tik siekiant palengvinti produktų siuntų patikrinimus atsitiktinės atrankos būdu, kuriuos pagal Direktyvos 89/662 nuostatas privalo atlikti paskirties valstybės narės kompetentingos institucijos.

7 — Tiesiogiai arba maltos mėsos ir mėsos gaminių atveju darant nuorodą į 1994 m. gruodžio 14 d. Tarybos direktyvos 94/65/EB, nustatančios maltos mėsos bei mėsos gaminių gamybos ir pateikimo į rinką reikalavimus (OL L 368, p. 10), 10 straipsnį. Ši direktyva buvo panaikinta Direktyva 2004/41.

8 — Žr. atsiliepimą į ieškinį, p. 3.

20. Susipažinusi su Švedijos vyriausybės pastabomis, Komisija nemanė esant būtina pakeisti nuomonę. 2001 m. gruodžio 21 d. ji nusprendė nusiųsti Švedijos Karalystei pagrįstą nuomonę, nurodydama per du mėnesius imtis Direktyvos 89/662 5 straipsniui įgyvendinti reikalingų priemonių.

21. Švedijos vyriausybė atsakė į šią pagrįstą nuomonę 2002 m. vasario 26 d. laišku, kuriame ji priminė, *inter alia*, kad Direktyvos 89/662 3 ir 4 straipsniai numato išsiuntimo valstybei narei pareigą užtikrinti, jog bus prekiaujama tik Bendrijos teisės aktus atitinkančiais produktais, ir patikslino, kad tarp bendrų taisyklių, kurių privalo laikytis ši valstybė narė, yra garantijos dėl salmonelių, kurios Švedijos Karalystei buvo suteiktos stojant į Europos Sąjungą.

22. Šiuo atžvilgiu Švedijos vyriausybė tvirtino, kad ginčijamo Švedijos nutarimo 8 straipsnio tikslas yra leisti kompetentingai valdžios institucijai patikrinti siuntas paimant mėginius arba patikrinti siuntas iš įmonių, kurios paprastai nesilaiko garantijų dėl salmonelių. Kad tokie tikrinimai būtų atlikti, patikrinimo institucija turėtų iš anksto žinoti, jog importuotojas ketina įvežti į Švediją minėtame nutarime numatytus produktus.

23. Kadangi šis atsakymas neįtikino Komisijos, ji, remdamasi EB 226 straipsniu, 2003 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu pareiškė šį ieškinį.

III — Ieškinys

24. Iš pradžių ieškinyje Komisija prašė Teisingumo Teismo „pripažinti, kad, palikdama galioti išankstinio pranešimo ir *sveikatos patikrinimų*, taikomų tam tikrų gyvūninės kilmės maisto produktų iš kitų valstybių narių importuotojams, tvarką, Švedijos (Karalystė) neįvykdė įsipareigojimų pagal 1989 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyvos 89/662/EEB dėl veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje, siekiant sukurti vidaus rinką 5 straipsnį“ [9].

25. Vis dėlto Komisija dublike nurodė, kad ji norėjo pakeisti reikalavimus nagrinėjamoje

9 — Kursyvu pažymėta mano.

byloje ir panaikinti reikalavimą dėl atitinkamų produktų importuotojams taikomų sveikatos patikrinimų [10].

26. Todėl šioje byloje Komisija kaltina Švedijos Karalystę tik tuo, kad ji paliko galioti „išankstinio pranešimo, privalomo tam tikrų gyvūninės kilmės produktų iš kitų valstybių narių importuotojams, tvarką" [11], o tai prieštarauja Direktyvos 89/662 5 straipsniui.

27. Be to, pažymiu, kad 2003 m. liepos 23 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi Suomijos Respublikai buvo leista įstoti į šią bylą atsakovės pusėje.

IV — Įvertinimas

28. Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, kad importuojant gyvulius ar gyvūninės kilmės produktus iš kitų valstybių narių pasienyje atliekami nuolatiniai ar nenuolatiniai sveikatos patikrinimai yra kiekybiniams importo apribojimams lygiavertė priemonė EB 28 straipsnio prasme.

29. Teisingumo Teismas nusprendė, kad „būtent dėl patikrinimų veiksmams sugaištamo laiko ir dėl to importuotojui galinčių susidaryti papildomų vežimo išlaidų, ginčijami patikrinimai galėtų apsunkinti ir pabranginti importą" [12].

30. Tačiau man yra žinoma, kad kiekybiniams importo apribojimams lygiavertės priemonės draudžiamos, išskyrus, jei jos pateisinamos pagal Bendrijos teisę, būtent pagal EB 30 straipsnį.

31. Pabrėžtina, kad pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką, „jei <...> Bendrijos direktyvos numato gyvūnų ir žmonių sveikatos apsaugai užtikrinti būtinų priemonių derinimą ir nustato Bendrijos procedūras

10 — Žr. 9 punktą.

11 — Ten pat.

12 — Žr., *inter alia*, 1976 m. gruodžio 15 d. Sprendimą *Simmenthal* (35/76, Rink. p. 1871, 14 punktas). Taip pat šiuo klausimu žr. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *Deutsches Milch-Kontor* (C-426/92, Rink. p. I-2757, 20 punktas).

dėl jų stebėjimo patikrinimo, nuoroda į EB (30 straipsnį) tampa nepateisinama, o *atitinkami patikrinimai turi būti atliekami bei apsaugos priemonių turi būti imamasi vadovaujantis derinimo direktyva*" [13].

32. Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę taikyti šį principą byloje, kurioje buvo ginčijami Vokietijos teisės aktai, pagal kuriuos bet kokiam šviežios paukštienos importui į Vokietiją taikyta procedūra, kai importuotojas, *inter alia*, turėjo pareigą per tinkamą laiką deklaruoti prekę kompetentingoje nacionalinėje įvažiavimo institucijoje [14].

33. Minėtu atveju Teisingumo Teismas turėjo įvertinti šiais nacionalinės teisės aktais nustatytos patikrinimų tvarkos atitiktį pagal 1971 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvą 71/118/EEB dėl sveikatos problemų, turinčių įtakos prekybai šviežia paukštiena [15], bei 1983 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvą 83/643/EEB dėl prekių gabenimui tarp valstybių narių taikomų fizinių inspektavimų ir administracinių formalumų palengvinimo [16] suderintai patikrinimų tvarkai.

34. Jis nusprendė, kad „*suderintos sveikatos patikrinimų tvarkos*, nustatytos Bendrijos teisės aktais ir pagrįstos <...> visišku prekės patikrinimu išsiuntimo valstybėje narėje, kuri pakeičia patikrinimus paskirties valstybėje narėje, atžvilgiu *motyvai dėl būtinybės apsaugoti sveikatą nepateisina* vežėjams nustatytų *papildomų specialių suvaržymų* kertant sieną" [17].

35. Todėl ji konstatavo, kad „šviežios paukštienos vežėjams nustatydama nuolatinę pareigą iš anksto deklaruoti prekes tam, kad būtų užtikrintas nuolatinis veterinarų įsikišimas, Vokietijos Federacinė Respublika ne-

13 — Kursyvu pažymėta mano. Žr. 1977 m. spalio 5 d. Sprendimą *Tedeschi* (5/77, Rink. p. 1871, 14 punktas). Taip pat šiuo klausimu žr. 1979 m. balandžio 5 d. Sprendimą *Ratti* (148/78, Rink. p. 1629, 4 punktas) ir 1979 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Denkavit Futtermittel* (251/78, Rink. 3369, 14 punktas). Apskritai, Teisingumo Teismo nuomone, nebegalima remtis EB 30 straipsniu, jeigu Bendrijos direktyvos numato priemonių, būtinų specialiam šiame straipsnyje numatytam tikslui įgyvendinti, derinimą; žr. *inter alia*, 1996 m. gegužės 23 d. Sprendimą *Hedley Lomas* (C-5/94, Rink. p. I-2553, 18 punktas) ir 1998 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją* (C-102/96, Rink. p. I-6871, 21 punktas).

14 — 1989 m. lapkričio 28 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (C-186/88, Rink. p. 3997).

15 — OL L 55, p. 23. Ši direktyva yra viena iš direktyvų, kuriomis siekiama suderinti tam tikrų gyvūninės kilmės produktų gamybos ir tiekimo į rinką sveikatos sąlygas.

16 — OL L 359, p. 8.

17 — 16 punktas (kursyvu pažymėta mano).

įvykdė įsipareigojimų pagal EEB sutarties 30 straipsnį bei Direktyvas 71/118 <...> ir 83/643 <...>" [18].

36. Dėl nacionalinės teisės aktų, kurie šiuo atžvilgiu prilyginami šioje byloje nagrinėjamam Švedijos nutarimui, šis sprendimas patvirtina principą, pagal kurį gyvūninės kilmės produktų importuotojams negali būti nustatomi „papildomi specialūs suvaržymai", pavyzdžiui, nuolatinė pareiga iš anksto deklaruoti tam tikrus gyvūninės kilmės produktus, kurie išeina už suderintos Bendrijos sveikatos ir (arba) veterinarinių patikrinimų, taikomų šiems produktams Bendrijos vidaus prekyboje, tvarkos ribų.

37. Manau, kad Teisingumo Teismo argumentai minėtoje byloje gali būti gairės įvertinant Švedijoje nustatytą išankstinio pranešimo apie tam tikrų gyvūninės kilmės produktų importą į Švediją iš kitų valstybių narių tvarką, nes Direktyva 89/662 dar labiau derina taisykles, susijusias su Bendrijos vidaus prekyboje taikomais veterinariniais patikrinimais, siekiant sukurti vidaus rinką.

38. Galiausiai manau, kad Direktyva 89/662 išsamiai suderino paskirties valstybėje narėje galimus atlikti numatytų gyvūninės kilmės produktų, kuriems taikoma direktyva, veterinarinius patikrinimus.

39. Grįsdamas šį argumentą pabrėžiu, kad šios direktyvos penkta konstatuojamoji dalis liudija Bendrijos teisės aktų leidėjo siekį organizuoti patikrinimus, „kurie galėtų būti atlikti paskirties vietoje". Be to, jos II skyriaus, skirto „patikrinimams, atliekamiems paskirties vietoje", nuostatos tiksliai ir išsamiai aprašo paskirties valstybių narių pareigas bei griežtai apriboja šioms nuostatoms įgyvendinti joms paliktą diskreciją. Pastebime, kad Teisingumo Teismas, aprašydamas esminius Direktyvos 89/662 bruožus, nurodė, jog „paskirties valstybėje narėje galimi atlikti patikrinimai buvo išsamiai numatyti" [19].

40. Todėl nustatydama privalomo Direktyvoje 89/662 numatytų gyvūninės kilmės produktų importuotojui išankstinio pranešimo tvarką Švedijos Karalystė privalėjo veikti neperžengdama iš šios direktyvos išplaukiančios ir suderintos Bendrijos vidaus prekyboje taikomų veterinarinių patikrinimų tvarkos ribų.

18 — Pažymiu, kad nors šio sprendimo rezoliucinėje dalyje kalbama apie šviežios paukštienos „vežėjus", šis bendras terminas, mano nuomone, būtinai turi apimti šių produktų importuotojus todėl, kad šioje byloje Komisijos ginčijami nacionalinės teisės aktai numatė „importuotojų" pareigą deklaruoti prekes kompetentingai nacionalinei įvažiavimo vietos institucijai (žr. nacionalinės teisės aktus, pateiktus 1988 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Mormann* (190/87, Rink. p. 4689) 3 punkte ir 1989 m. lapkričio 28 d. Teisingumo teismo sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* (C-186/88) 2 punkte).

19 — 1998 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 5 punktas.

41. Šiuo atžvilgiu aišku, kad ginčijamas Švedijos nutarimas numato pareigą iš anksto pranešti apie tam tikrų gyvūninės kilmės produktų iš kitų valstybių narių importą, kuri yra nuolatinė ir numatyta tik importuotojams.

42. Taip pat pastebėtina, kad iš Direktyvos 89/662 išplaukianti suderinta veterinarinių patikrinimų tvarka numato nuostatą, nustatančią prievolę pranešti apie gyvūninės kilmės produktų iš kitų valstybių narių įvežimą. Todėl reikia nustatyti, ar Švedijos išankstinio pranešimo apie importą tvarkos *taisyklės* atitinka nagrinėjamos nuostatos, būtent minėtos direktyvos 5 straipsnio 3 dalies c punkto, sąlygas.

43. Todėl nagrinėjant tekstą bei tikslus visų pirma reikia išaiškinti Direktyvą 89/662.

44. Dėl Direktyvos 89/662 teksto ypač atkreipsiu dėmesį į 5 straipsnio 3 dalies c punkto formuluotę, nes ginčijama Švedijos tvarka aiškiai stengiamasi įgyvendinti būtent šią šios direktyvos nuostatą.

45. Primenu, kad pagal minėtos direktyvos 5 straipsnio 3 dalies c punktą subjektai, gavę produktus iš kitos valstybės narės arba visiškai išsidaliję jų siuntą, *„kompetentingai institucijai paprašius*, privalo pranešti apie produktų atvežimą iš kitos valstybės narės *tam, kad būtų atlikti patikrinimai, nurodyti pirmojoje pastraipoje“*[20].

46. Visų pirma konstatuoju, kad iš šios nuostatos teksto aiškiai išplaukia, jog prievolė pranešti apie produktų atvežimą iš kitos valstybės narės numatyta tik „kompetentingai institucijai paprašius“[21]. Ši sakinio dalis leidžia manyti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas siekė, jog ši pareiga nebūtų nuolatinė.

47. Todėl, perskaitęs šią nuostatą, esu linkęs manyti, kad subjektai, gavę produktus iš kitos valstybės narės arba visiškai išsidaliję jų siuntą, gali būti įpareigojami pranešti apie

20 — Kursyvu pažymėta mano.

21 — Kompetentinga institucija pagal Direktyvos 89/662 2 straipsnio 4 punktą apibrėžiama kaip „centrinė valstybės narės institucija, kompetentinga atlikti veterinarinius patikrinimus, ar bet kuri kita įstaiga, kuriai tokia kompetencija suteikta“.

produktų atvežimą iš kitos valstybės narės tik *pavieniais atvejais*, t. y. kompetentingai institucijai paprašius.

48. Visų antra pastebiu, kad nors ši pranešimo pareiga gali būti nustatyta nurodytiems subjektams, ji turi būti taikoma „tam, kad būtų atlikti patikrinimai, nurodyti pirmojoje pastraipoje".

49. Šiuo atžvilgiu primenu, kad „patikrinimai, nurodyti pirmojoje pastraipoje", iš esmės yra prekių paskirties vietose kompetentingos institucijos atsitiktinės atrankos būdu atliekami nediskriminaciniai veterinariniai patikrinimai.

50. Man atrodo, kad toks pranešimo pareigai taikomas būtinybės kriterijus taip pat patvirtina, jog Bendrijos teisės aktų leidėjas neketino šiems subjektams numatyti nuolatinės pranešimo apie gyvūninės kilmės produktų importą iš kitų valstybių narių pareigos.

51. Trumpai tariant, kompetentinga paskirties vietos valstybės narės institucija gali nustatyti tam tikrų produktų gavėjams pareigą pranešti apie jų atvežimą, tik jei tai atrodo *būtina* siekiant vėliau atsitiktinės atrankos būdu atlikti nediskriminacinius veterinarinius patikrinimus [22].

52. Taigi šiuo nagrinėjamo etapu man atrodo, kad Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalies c punkto formuluotė leidžia pranešimo apie produktų atvežimą iš kitų valstybių narių pareigos nustatymą tik pavieniais atvejais.

53. Be to, vienas iš pagrindinių Švedijos Karalystės argumentų, t. y. kad išankstinio pranešimo apie importą pareiga yra būtina tam, jog kompetentinga institucija vėliau galėtų atsitiktinės atrankos būdu atlikti veiksmingus patikrinimus pagal Direktyvą 89/662, yra atmestinas.

54. Iš tikrųjų, nors galiu pripažinti, kad tokia pareiga padeda planuojant ir organizuojant atsitiktinės atrankos būdu vykdomus fizinius patikrinimus, nepritariu tam, kad išankstinio nuolatinio pranešimo pareigos nustatymas

22 — Įdomu pastebėti, kad 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, p. 1) taip pat remiasi šia koncepcija, prie jos priduriant pranešimo apie prekių atvežimą „būtinybės" kriterijų. Jo 3 straipsnio 6 dalyje sakoma: „Siekdama nustatyti, ar pašarai ir maistas atitinka pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, paskirties valstybė narės kompetentinga institucija gali organizuoti nediskriminuojančius patikrinimus. Valstybės narės gali reikalauti, kad operatoriai, kuriems prekės pristatomos iš kitos valstybės narės, pranešty apie šių prekių atvykimą; šis reikalavimas taikomas tik tiek, kiek yra būtina dėl oficialios kontrolės organizavimo" (kursyvu pažymėta mano).

yra būtinas Direktyvoje 89/662 numatytiems patikrinimams atsitiktinės atrankos būdu atlikti, nes paskirties valstybės narės kompetentingai institucijai ši pareiga yra informacijos šaltinis.

55. Pirma, mano nuomone, minėtos direktyvos 5 straipsnio 3 dalies c punkte Bendrijos teisės aktų leidėjo vartojama formuluotė prieštarauja Švedijos Karalystės argumentams, nes ji, kaip matėme, prieštarauja tokios pranešimo pareigos nuolatiniam pobūdžiui. Antra, manau, kad atsitiktinės atrankos būdu atliekamų patikrinimų veiksmingumas pakankamai užtikrinamas, jei paskirties valstybės narės kompetentinga institucija atitinkamai įvertina pavojų [23].

56. Svarbu pabrėžti, kad Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalyje Bendrijos įstatymų leidėjas numatė priemones, kurios turėtų padėti užtikrinti atsitiktinės atrankos būdu atliekamų veterinarinių patikrinimų veiksmingumą. Todėl, pavyzdžiui, subjektai, gavę produktus iš kitos valstybės narės arba visiškai išsidaliję jų siuntą, privalo turėti registrą, kuriame registruojami tokie pristatymai. Taip pat jie privalomai „ne trumpiau kaip 6 mėnesius, kaip nustatyta kompetentingos institucijos, saugo sveikatos sertifikatus ar dokumentus, nurodytus 3 straipsnyje, kad juos pateiktų pareikalavus kompetentingai institucijai“ [24].

57. Švedijos vyriausybė skirtingai supranta Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalies c punktą, nes ji mano, kad Bendrijos įstatymų leidėjas nepareiškė nuomonės dėl pranešimų laiko ir dažnumo ir kad taip jis paliko teisę tai nustatyti valstybėms narėms.

58. Aš ne visiškai taip suprantu Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalies c punktą. Tiesa, kad nei tokių pranešimų laikas, nei dažnumas nėra jame tiksliai numatytas. Vis dėlto aišku, kaip jau tai įrodžiau, kad šio straipsnio formuluotė nenumato nuolatinės pranešimo pareigos ir tuo siekiama griežtai apriboti valstybių narių diskreciją dėl šių pranešimų dažnumo.

59. Tačiau kalbėdamas apie laiką, kada turėtų būti išsiųstas toks pranešimas, privalau pripažinti, kad Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalies c punkto formuluotė nėra aiški. Vien iš šios nuostatos iš

23 — Ši idėja numatyta ir Reglamento Nr. 882/2004 3 straipsnio 1 dalyje, kuri būtent numato, kad oficiali maisto kontrolė turi būti atliekama „rizikos pagrindu“. Ši rizika gali būti įvertinama atsižvelgiant į kriterijus, pavyzdžiui, į ankstesnes aplinkybes, susijusias su tam tikrais gyvūnais ar maisto verslo operatoriais.

24 — Žr. Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalies b ir d punktus.

esmės negalima nuspręsti, ar apie produktų iš kitos valstybės narės įvežimą privalo būti pranešta *prieš, ar po* šių produktų atvežimo į paskirties valstybę narę.

60. Šiuo atžvilgiu būtina pastebėti, kad 1990 m. birželio 26 d. Tarybos direktyvos 90/425/EB dėl Bendrijos vidaus prekyboje tam tikrais gyvūnais ir produktais taikomų veterinarinių ir zootechninių patikrinimų, siekiant užbaigti vidaus rinkos kūrimą [25], 5 straipsnio 2 dalies a punktas nustato pareigą *„iš anksto* pranešti duomenis apie iš kitos valstybės narės vežamus gyvūnus ir produktus, ypač siuntos pobūdį ir numatomą įvežimo datą“ [26].

61. Atsižvelgiant į neaiškią Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalies c punkto formuluotę dėl laiko, kada turi būti pranešta apie produktų iš kitų valstybių narių įvežimą, manau, jog šis straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis numato galimybę nustatyti pareigą pranešti apie produktų importą *prieš jų įvežimą*, tačiau prieštarauja tam, kad ši tam tikrų gyvūninės kilmės produktų iš kitų valstybių narių importuotojų pareiga būtų *nuolatinė*.

62. Kalbant apie *Direktyvos 89/662 tikslus*, reikėtų pažymėti, kad jie, mano nuomone, ne tik patvirtina ką tik pateiktą išaiškinimą, kuris remiasi šios direktyvos 5 straipsnio 3 dalies c punkto formuluote, bet ir liudija, kad ši direktyva turi būti aiškinama kaip prieštaraujanti tam, jog tokia pranešimo pareiga būtų numatyta tik importuotojams.

63. Šiuo atžvilgiu primenu, kad siekiant užtikrinti žemės ūkio produktų laisvą judėjimą, kuris pagal Direktyvos 89/662 antrą konstatuojamąją dalį yra „bendro rinkų organizavimo esminė ypatybė“, ši direktyva siekia panaikinti veterinarines kliūtis Bendrijos vidaus prekybos gyvūninės kilmės produktais raidai.

64. Tiksliau galutinis Direktyvos 89/662 tikslas yra užtikrinti, kad minėtų produktų veterinariniai patikrinimai būtų atliekami tiktai išsiuntimo vietoje [27].

65. Pagal šios direktyvos penktą konstatuojamąją dalį „siekiant sukurti vidaus rinką, kol šis tikslas dar nepasiektas, ypatingas dėmesys

25 — OL L 224, p. 29.

26 — Kursyvu pažymėta mano.

27 — Žr. ketvirtą konstatuojamąją dalį.

turėtų būti skiriamas patikrinimams, atliekamiems išsiuntimo vietoje, ir patikrinimams, kurie galėtų būti atlikti paskirties vietoje, organizuoti; <...> priėmus tokį sprendimą, veterinariniai patikrinimai prie Bendrijos vidaus sienų bus sustabdyti".

66. Šiuo atžvilgiu Direktyvos 89/662 1 straipsnis nustato valstybėms narėms pareigą užtikrinti, kad „gyvūninės kilmės produktų veterinariniai patikrinimai <...> nebebūtų atliekami pasienyje, nepažeidžiant 6 straipsnio, o būtų atliekami vadovaujantis šia direktyva".

67. Atsižvelgdamas į tai manau, kad aplinkybė, jog pagal Švedijos valdžios institucijų nustatytą tvarką importuotojams nustatyta nuolatinė pranešimo apie tam tikrus gyvūninės kilmės produktus iš kitų valstybių narių pareiga prieštarauja tiek *patikrinimų prie sienų panaikinimo*, tiek *galimų patikrinimų paskirties valstybėje narėje apribojimo tikslams.*

68. Iš esmės aš, kaip ir Komisija, manau, kad Švedijos teisės aktuose numatyta išankstinio pranešimo nuolatinė pareiga yra patikrinimo prie sienos būdas tuo atveju, kai ji taikoma importuotojui[28]. Ji kliudo įvežti iš kitų valstybių narių importuojamus gyvūninės kilmės produktus į Švedijos teritoriją ir taip paliekamos galioti vidaus sienos.

69. Tiesa, Direktyvos 89/662 5 straipsnio 3 dalyje pateikta subjektų, gavusių produktus iš kitos valstybės narės arba visiškai išsidalijusių jų siuntą, sąvoka galėtų būti pažodžiui aiškinama kaip apimanti gyvūninės kilmės produktų iš kitų valstybių narių importuotojus.

70. Vis dėlto man neatrodo, kad toks išaiškinimas atitinka Bendrijos teisės aktų leidėjo siekį panaikinti patikrinimus prie Bendrijos vidaus sienų.

71. Be to, pastebėtina, kad siekdamas įgyvendinti šį vidaus rinkos sukūrimui būtiną tikslą, Bendrijos teisės aktų leidėjas numatė labai platų „veterinarinių patikrinimų" apibrėžimą. Primenu, kad pagal Direktyvos 89/662 2 straipsnio 1 punktą ši sąvoka iš

28 — Komisijos nuomone, „žodis „siena" šiuo atveju privalo būti traktuojamas labiau teisine reikšme nei fizine" (žr. ieškinio 20 ir 21 punktus).

esmės apima „bet kokį produktų, minimų 1 straipsnyje, fizinį tikrinimą ir (arba) *administracinį formalumą, pagal kurį tiesioginiu arba netiesioginiu būdu užtikrinama gyvūnų ir žmonių sveikatos apsauga*“ [29].

72. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, man atrodo, jog yra pagrįsta manyti, kad Direktyva 89/662 draudžia nustatyti nuolatinį tokios rūšies administracinį formalumą importuotojų atžvilgiu, nes tokia priemonė prisideda prie vidaus sienų išlikimo, o toks rezultatas visiškai prieštarauja veterinarinių patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimo tikslui, kurio Bendrijos teisės aktų leidėjas siekia Direktyva 89/662.

73. Be to, aš, kaip ir Komisija, manau, kad tokia priemonė prieštarauja tikslui riboti patikrinimus, kurie gali būti atliekami paskirties valstybėje narėje. Šiuo atžvilgiu svarbu pabrėžti, kad, kaip jau nurodžiau, pagal Direktyvą 89/662 patikrinimai, kuriuos galima atlikti paskirties valstybėje narėje, yra „išsamiai“ [30] numatyti. Todėl paskirties valstybės narės administracinio formalumo, kurio įgyvendinimo taisyklės viršija Direktyvos 89/662 apibrėžtas ribas, nustatymas pažeidžia šią direktyvą.

74. Dėl šių argumentų manau, kad Direktyva 89/662, būtent jos 5 straipsnio 3 dalies c punktas, turi būti aiškinama kaip draudžianti paskirties valstybei narei nustatyti tam tikrų gyvūninės kilmės produktų iš kitų valstybių narių importuotojams nuolatinę pranešimo apie importą pareigą.

75. Todėl tiek, kiek Švedijos nutarimu nustatyta tvarka numato tokią nuolatinio pobūdžio pareigą importuotojams, mano nuomone, ji neatitinka Direktyvos 89/662.

76. Prieš padarydamas išvadą pateiksiu tik keletą pastebėjimų dėl Švedijos Karalystės ikiteisminės procedūros metu pateiktų argumentų, kuriais iš esmės teigiama, kad jos nacionalinė pranešimų apie importą tvarka yra būtina tam, kad būtų galima patikrinti, kaip kitos valstybės narės laikosi Bendrijos normų dėl salmonelių tikrinimo.

29 — Kursyvu pažymėta mano.

30 — Minėtas 1998 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją*.

77. Šiuo atžvilgiu primintina, kad, Švedijos Karalystei įstojant į Europos Sąjungą, buvo numatytos tam tikros papildomos garantijos dėl salmonelių, šiai valstybei narei skirtų tam tikrų gyvulių ir gyvūninės kilmės produktų tiekimui [31].

78. Pavyzdžiui, dėl šviežios paukštienos šias garantijas įgyvendino 1995 m. birželio 22 d. Tarybos sprendimas 95/411/EB, nustatantis Suomijai ir Švedijai skirtos šviežios paukštienos mėginių mikrobiologinio salmonelių tyrimo taisykles [32]. Šio sprendimo 2 straipsnis numato, kad „Suomijai ir Švedijai skirta šviežia paukštiena tiriama mikrobiologiniu salmonelių tyrimu, mėginius imant jos kilmės įmonėje pagal šio sprendimo priedą". Ši taisyklė netaikoma, jei paukštiena yra iš įmonės, kuriai taikoma salmonelių tyrimo programa, pripažinta lygiaverte Suomijoje ar Švedijoje įgyvendintai programai [33].

79. Iš bylos medžiagos dokumentų matyti, kad Švedijos nutarimu nustatyta Švedijos nuolatinių pranešimų apie tam tikrų gyvūninės kilmės produktų importą tvarka buvo nustatyta dėl Švedijos Karalystės abejonių, susijusių su tam tikrų išsiuntimo valstybių narių garantijų dėl salmonelių tikrinimo laikymusi.

80. Šiuo atžvilgiu norėčiau priminti, kad siekiama panaikinti veterinarines patikras prie Bendrijos vidaus sienų, kaip numatyta Direktyvos 89/662 šeštoje konstatuojamoje dalyje, ir dėl to turėtų „padidėti pasitikėjimas veterinariniais patikrinimais, kuriuos atlieka išsiuntimo šalis".

81. Todėl jei gyvūninės kilmės produktas jį vežant iš kitos valstybės narės yra lydimas sveikatos sertifikato, veterinarijos sertifikato ar bet kurių kitų veterinarijos direktyvose numatytų dokumentų, turi būti preziumuojama, kad jis atitinka Bendrijoje galiojančias normas.

31 — Žr. 6 išnašą.

32 — OL L 243, p. 29. Panašios garantijos buvo nustatytos 1995 m. birželio 22 d. Tarybos sprendimu 95/409/EB, nustatančiu mikrobiologinių tyrimų, atliekamų imant Suomijai ir Švedijai skirtos šviežios galvijienos ir kiaulienos mėginius, taisykles (OL L 243, p. 21).

33 — Žr. Sprendimo 95/411 3 straipsnį. Tokios pačios taisyklės taikomos pagal Sprendimo 95/409 2 ir 3 straipsnius šviežiai galvijienai

82. Jei siuntos paskirties vietoje ar vežimo metu atlikus patikrinimą paaiškėja, kad toks produktas gali pakenkti visuomenės sveikatai, Direktyvos 89/662 7, 8 ir 9 straipsniai nustato procedūrą, kurią turi atlikti paskirties valstybė narė. Todėl, pavyzdžiui, Teisingumo Teismas nusprendė, kad „jei Vokietijos Federacinė Respublika, atlikdama leistinus patikrinimus ir pasitelkdama savo būdus, nustatytų, jog importuota mėsa skleidžia ryškų lytinių organų kvapą, dėl kurio ji nėra tinkama žmonėms vartoti, t. y. Direktyvos 89/662 7 straipsnio 1 dalies b punkte aprašytos aplinkybės, ši valstybė narė turėtų pradėti tos pačios direktyvos 8 straipsnyje numatytą procedūrą ir nedelsdama kreiptis į kompetentingą išsiuntimo valstybės, nagrinėjamu atveju Danijos Karalystės, instituciją". Vadinasi, Vokietijos valdžios institucijos negalėjo vienašališkai pareikšti, kad „profesoriaus Klauso pakeistu imunofermentiniu testu" vadinamas metodas, leidžiantis nustatyti tokį kvapą, visais atvejais buvo privalomas ir atsisakyti pripažinti importuotos bei Danijoje naudojamu „scatol" metodu patikrintos mėsos tinkamumą vartoti, netaikant Direktyvos 89/662 8 straipsnyje numatytos specialios procedūros [34].

83. Be to, šios direktyvos 9 straipsnis numato „apsaugos tvarką, kuria siekiama pakeisti skirtingas didelio pavojaus metu valstybių narių skubiai taikomas apsaugos priemones" [35].

84. Šie argumentai leidžia teigti, kad abejojant, ar išsiuntimo valstybėje narėje buvo laikytasi Bendrijos teisės normų dėl salmonelių tikrinimų, paskirties valstybė narė privalo taikyti Direktyvoje 89/662 numatytas procedūras ir apsaugos priemones. Ji negali vienašališkai imtis papildomų vienašališkų priemonių, kurios viršija šios direktyvos nuostatas, apibrėžiančias suderintą veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje tam tikriems gyvūninės kilmės produktams, tvarką.

85. Ši analizė atitinka ir pagrindinį Bendrijos teisės sistemos principą, pagal kurį, jei valstybės narės mano, kad kita valstybė narė pažeidžia įsipareigojimus pagal Bendrijos teisę, jos privalo veikti pagal EB sutartyje numatytas procedūras ir teisines gynybos priemones [36].

34 — Minėto 1998 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 37 ir 41 punktai).

35 — 2000 m. gruodžio 5 d. Sprendimas *Eurostock Meat Marketing* (C-477/98, Rink. p. I-10695, 59 punktas).

36 — Žr., *inter alia*, 1964 m. lapkričio 13 d. Sprendimą *Komisija prieš Liuksemburgą ir Belgiją* (90/63 ir 91/63, Rink. p. 1217) ir 1979 m. rugsėjo 25 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (232/78, Rink. p. 2729, 9 punktas).

V — Išvada

86. Atsižvelgęs į visus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui:

„1) pripažinti, kad palikdama galioti tvarką, pagal kurią tam tikrų gyvūninės kilmės produktų iš kitų valstybių narių importuotojai privalo nuolat iš anksto pranešti apie šių produktų importą, Švedijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal 1989 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyvą 89/662/EEB dėl veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje, siekiant sukurti vidaus rinką, būtent pagal jos 5 straipsnio 3 dalies c punktą;

2) priteisti iš Švedijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas."